

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14.12.2015 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 14.12.2015 r. w Świdnicy

sprawy **G. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania **G. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 04.02.2015 r. Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 04.02.2015 r. znak: (...) w ten sposób, że nakazuje stronie pozwanej Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. ustalić wysokość kapitału początkowego powódki G. K. przy uwzględnieniu okresu urlopu bezpłatnego z tytułu opieki nad dzieckiem udzielonego od dnia 24.10.1979 r. do dnia 23.10.1982 r. tj. w wymiarze trzech lat , liczonego po 1,3% podstawy wymiaru kapitału początkowego za każdy rok;

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

G. K. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 10.02.2015r. (...), w której organ rentowy ustalił kapitał początkowy na dzień 1.01.1999r. w wysokości 91. 855,50 zł. Wnioskodawczyni wskazała, że strona pozwana przy obliczeniu kapitału początkowego nie zastosowała przepisów prawa obowiązującego w dacie jej zatrudnienia tj. od dnia 1.09.1974r. do 31.12.1998r. oraz nie uwzględniła okresów jej zatrudnienia od dnia 1.06.1983r. do 31.12.1983r. i od 1.01.1989r. do 31.12.1989r. co skutkuje ustaleniem rażąco niskiego wskaźnika wysokości podstawy

wymiaru, a w konsekwencji również bardzo zaniżonego kapitału początkowego na dzień 1.01.1999r. Strona pozwana błędnie także, jej zdaniem, uznała okres urlopu wychowawczego jako okres nieskładkowy. Wnioskodawczyni podała, że urlop wychowawczy udzielony jej w zatrudnieniu w okresie od dnia 24.10.1979r. do 31.03.1982r. jest okresem składkowym (wskaźnik 1.3%) według przepisów obowiązujących do 1991 roku, składki były opłacane z budżetu państwa. Ponadto wskazała, że do okresu jej zatrudnienia od dnia 1.09.1979r. do dnia 31.03.1982r. do obliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne mają zastosowanie przepisy zawarte w rozporządzeniu Komitetu Pracy i Płacy z dnia 19.08.1968r.(Dz.U. Nr35, poz. 246). Natomiast okres od 1.06.1983r. do 31.12.1989r. w czasie, którego wnioskodawczyni prowadziła działalność gospodarczą - (...)w zakresie (...) jest regulowany w ustawie z dnia 18.12.1976r. i w rozporządzeniu Ministra Pracy, Płacy i Spraw Socjalnych z dnia 24.11.1983r., które szczegółowo określają, że osoby prowadzące działalność gospodarczą w zakresie rzemiosła opłacając podatki obrotowe i dochodowe w formach zryczałtowanych, miesięczną podstawę wymiaru składek opłacają w kwocie odpowiadającej trzykrotnej wysokości najniższego miesięcznego wynagrodzenia pracowników gospodarki uspołecznionej. Okres zatrudnienia od dnia 1.01.1990r. do 31.12.1998r. jest kontynuacją prowadzonej działalności gospodarczej i do ustalenia podstawy wymiaru składek zastosowanie mają przepisy Rozporządzenia i do ustalenia podstawy wymiaru składek zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.01.1990r., które stanowią ,że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących stanowi dochód bieżąco zadeklarowany przez osobę prowadzącą działalność, nie niższy jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia. W ocenie wnioskodawczyni do prawidłowego obliczenia kapitału początkowego Zakład Ubezpieczenia Społecznego powinien zastosować przedstawione przez nią dane dotyczące jej zatrudnienia okres składkowy 1/3 % - 20 lat 5 miesięcy, urlop wychowawczy 1/3 %, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 166,32 % . Nadto w toku postępowania sądowego wnioskodawczyni sprecyzowała, że nie zgadza się z ustalonym wskaźnikiem podstawy wymiaru kapitału początkowego, ponieważ wysokość wskaźnika podstawy wymiaru składek winna być porównana z najniższym wynagrodzeniem. Nadto podstawa wymiaru składek przyjęta przez organ rentowy jest błędna, w szczególności odnośnie okresu od 1.06.1983r. do 31.12.1999r.

Wnioskodawczyni domagała się także przyjęcia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału wyliczonego z lat 1976, 1979,1984-1991 w wysokości 250,58% w sposób wskazany przez nią.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł, wskazując, do ustalenia kapitału początkowego zostały uwzględnione okresy od 1.09.1974r. do 31.10.1977r. , od 1.03.1978r. do 23.10.1979r., od 1.06.1983r. do 31.12.1998r. jako składkowe, od 24.10.1979r. do 31.03.1982r. i od 1.04.1982r. do 22.10.1982r. jako nieskładkowe.

Organ rentowy wskazał, że w art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okres urlopu wychowawczego nie został ujęty jako okres składkowy, natomiast został wymieniony w art. 7 pkt 5 tej ustawy i jest liczony 0,7%

Strona pozwana wskazała, że wyliczenia przeprowadzone przez wnioskodawczynię w zakresie wskaźnika wysokości podstawy i kapitału początkowego w stosunku do najniższego wynagrodzenia jest bezpodstawne. Do takiego wyliczenia przyjmuje się stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku , co pozostaje w zgodności z art. 174 § 3 ustawy emerytalnej i przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1.04.1985r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek . Wysokość podstawy przyjętej do wyliczenia kapitału początkowego jest podane w zaświadczeniu przez Wydział Ubezpieczeń i Składek .

Sąd ustalił, co następuje:

G. K. ur. (...) w okresie od 1.09.1974r. do 31.10.1977r. była zatrudniona w Banku (...) w S. kolejno na stanowiska stażysty, referenta i kontysty. Z tego tytułu w poszczególnych latach uzyskała następujące wynagrodzenie: w roku 1974 - 8.300,00 zł, w roku 1975 - 22.913,40 zł, w roku 1976 - 26.534,00 zł) , w roku 1977- 22.222,00 zł.

Następnie od dnia 1.03.1978r. do dnia 31.03.1982r. wnioskodawczyni pracowała jako księgowa we (...) Zakładach (...) uzyskując wynagrodzenie w roku 1978 w wysokości 22.674 zł, a w roku 1979- 30.877 zł.

W dniu (...). G. (...)urodziła dziecko.

W piśmie z dnia 24.10.1979r. w/w pracodawca udzielił ubezpieczonej urlopu bezpłatnego przysługującego matce na wychowanie dziecka w okresie od dnia 24.10.1979r. do dnia 23.10.1982r.

W okresie od 1.06.1983r. do 31.12.1998r. G. K. prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...) w zakresie (...)", i w związku z tym była objęta obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym. Organ rentowy na bieżąco prowadził rejestr składek faktycznie opłacanych przez ubezpieczoną zarówno miesięcznie jak i rocznie; początkowo w systemie dokumentacji papierowej, a następnie elektronicznej. Całość tej dokumentacji jest przechowywane nadal w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. - Inspektorat w K.. W zaświadczeniu z dnia 12.05.2008r. potwierdzono okresy ubezpieczenia z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w latach 1983-1998 oraz faktyczne podstawy wymiaru, od których opłacono składki.

W okresie od czerwca 1983 roku do 31.12.1989r. podstawa miesięczna wymiaru składek była uzależniona od formy opodatkowania. W związku z tym, że od czerwca 1983 roku do maja 1985 roku wnioskodawczyni rozliczała się w formie opłaty skarbowej , to podstawa wymiaru składek wynosiła kolejno : 2.500 - od 06/1983r. do 11/1983r. , 7.600- od 12/1983r. do 03/1985r., 10.800- od 04/1985 r. do 05/1985r.

Natomiast w okresie od czerwca 1985 roku do grudnia 1989 roku wnioskodawczyni rozliczała się w formie ryczałtu dla, którego podstawę miesięczną wymiaru ustalono w kwotach: 16.200,- od 06/1985r. do 12/1986r., 21.000 - od 01/1987r. do 12/1987r., 27.000 -od 01/1988r. do 12/1988r., 53.400 - od 01/1989r. do 06/1989r., 66.300 - od 07/1989r. do 09/1989r., 114.000 - od 10/1989r. do 12/1989r.

W okresie od 1.01.1990r. do 31.12.1998r. G. K. opłacała miesięczne składki na ubezpieczenie społeczne od najniższej obowiązującej podstawy wymiaru składek, która wynosiła: 125 400 od 1/1990r. do 2/1990r., 262.504 od 3/1990r. do 5/1990r., 438.728 od 6/1990r. do 8/1990r., 544.080 od 9/1990r. do 11/1990r., 628.408 od 12/1990r. do 2/1991r., 862.084 od 3/1991r. do 5/1991r., 994.200 od 06/1991r. do 8/1991r., 1.018.800 od 9/1991r. do 11/1991r., 1.067.153 za 12/1991r., 1.314.000 od 1/1992r. do 5/1992r., 1.473.600 od 6/1992r. do 8/1992r., 1.590.000 od 9/1992r. do 11/1992r., 1.854.000 od 12/1992r. do 2/1993r., 2.110.800 od 3/1993r. do 5/1993r., 2.191.800 od 6/1993r. do 8/1993r., 2.287.800 od 9/1993r. do 11/1993r., 2.400.000 od 12/1993r. do 2/1994r., 2.707.800 od 3/1994r. do 5/1994r., 2.984.400 od 6/1994r. do 8/1994r., 3.099.600 od 9/1994r. do 11/1994r., 3.291.600,- za 12/1994r., 329,16 od 1/1995r. do 2/1995r., 374,46 od 3/1995r. do 5/1995r., 397,46 od 6/1995r. do 8/1995r., 410,94 od 9/1995r. do 11/1995r., 430,30 od 12/1995r. do 2/1996r., 505,25 od 3/1996r. do 5/1996r., 505,74 od 6/1996r. do 8/1996r., 513,21 od 9/1996r. do 11/1996r. (przy czym za listopad 1996r. opłacono składki od podstawy 513,23), 534,32 od 12/1996r. do 2/1997r., 591,19 od 3/1997r. do 5/1997r., 604,82 od 6/1997r. do 8/1997r., 625,94 od 9/1997r. do 11/1997r., 647,19 od 12/1997r. do 2/1998r., 709,66 od 3/1998r. do 5/1998r., 723,44 od 6/1998r. do 8/1998r., 732,53 od 9/1998r. do 11/1998r., 749,35 za 12/1998r.,

Z tytułu podlegania powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu wnioskodawczyni opłacała składki , których wysokość była liczona od następującej podstawy wymiaru (rocznej) za poszczególne lata: za rok 1983 – 22.600zł, za rok 1984 rok- 91.200 zł , za rok 1985 rok- 157.800zł, za rok 1986 – 194.400 zł, za rok 1987- 252.000zł, za rok 1988 rok- 324.000 zł, za rok 1989 - 4.615.144 zł , za rok 1991 rok- 10.949.221, za rok 1992 rok- 17.614.800, za rok 1993 – 25.879.200, za rok 1994 – 344.467.000 , za rok 1995 - 4.637,20 zł , za rok 1996 rok- 5.967,54, za rok 1997 rok- 7.181,68, za rok 1998 - 8.540,62.

Zaskarżoną decyzją z dnia 4.02.2015r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. ustalił na dzień 1.01.1999r. wysokość kapitału początkowego należnego G. K. w wysokości 91 855,50

Do wyliczenia w/w kapitału organ rentowy przyjął podstawę wymiaru w kwocie 666,48 zł. Przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru został ustalony w wysokości 54,59 % przy przyjęciu ilorazu obliczonego w % w oparciu o dochód stanowiący podstawę wymiaru składki faktycznie opłaconej przez powódkę na ubezpieczenie

społeczne z 20 lat (1974-1979, 1984-1988,1990-1998) wybranych z całego okresu ubezpieczenia oraz o kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy proporcjonalnie do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu w roku kalendarzowym. Okres wybrany z kolejnych dziesięciu lat kalendarzowych z 20 lat poprzedzających dzień ustalenia kapitału początkowego dał podstawę do wyliczenia wskaźnika na poziomie 53,73% (lata 1985-1994) i był mniej korzystny. Nadto organ rentowy przyjął 20 lat , 4 miesiące i 23 dni tj. 244 miesiące okresów składkowych oraz 3 lata, tj. 36 miesięcy okresów nieskładkowych (tj. okres sprawowania opieki nad dzieckiem), średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - 209 miesięcy (kom. Prezesa GUS z dnia 25.03.1999r. M.P. Nr 12, poz. 173)), współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31.12.1998r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 85,10 % oraz 24% kwoty bazowej 293.01.

Przedmiotowa decyzja została wydana w oparciu o karty składkowe, świadectwa pracy, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu oraz oświadczenie złożone przez ubezpieczoną.

(dowód: akta ZUS - dokumentacja placowo-składkowa, pismo z dnia 24.10.1979r.zaświadczenie z dnia 12.05.2008r., książeczka wpłat, zaświadczenia z dnia 28.01.1988r, 28.08.1988r., 21.05.1990r., 15.11.1989r. , zeznania powódki, zeznania świadka .)

Sąd zważył , co następuje:

Odwołanie wniesione przez G. K. podlegało uwzględnieniu jedynie w części.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni zarzuciła zaskarżonej decyzji nieprawidłowe ustalenie wysokości kapitału początkowego , w szczególności odnośnie wyliczenia wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz okresów składkowych i nieskładkowych. W ocenie odwołującej wskaźnik ten powinien wynieść od 166,32% (liczba wskazana w odwołaniu z 22 lat) do 250,58% (liczba wskazana z 10 lat 1976, 1979,1984-1991).

Zgodnie z art. 173 ust.1 -3 ustawy z dnia 17.12.1998r. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy. Natomiast w myśl art. 174 ust.1 w/w ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego (art. 174 ust.2) przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przepis art. 7 pkt 5a ustawy o emeryturach i rentach do okresów nieskładkowych zalicza okresy przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego pracodawca wnioskodawczyni w okresie od dnia 24.10.1979r. do dnia 23.10.1982r. udzielił jej urlopu bezpłatnego przysługującego matce na wychowanie dziecka. Okres ten zgodnie z wyżej przytoczoną regulacją jest okresem nieskładkowym. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że ustalenie legalności zaskarżonej decyzji w postępowaniu odwoławczym następuje co do zasady wedle przepisów obowiązujących w dacie jej wydania. Jednak w myśl art. 316§1k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało

się ono wymagalne w toku sprawy. Przepis ten wyznacza zatem moment graniczny odnośnie oceny zarówno stanu faktycznego jak i stanu prawnego. W szczególności będzie miał on zastosowanie w sytuacji, gdy w trakcie postępowania sądowego ustawodawca dokona zmiany określonej regulacji, stanowiącej podstawę żądania pozwu (odwołania). Z dniem 1maja 2015r. ustawodawca dodał ust.2a do przepisu art. 174 (art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 5.03.2015r. - Dz.U.2015, poz.552), pozwalający na zastosowanie regulacji zawartej w art. 53 ust.1 pkt 2 (po 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok) do okresów o których mowa w art. 7 pkt 5, co stanowiło uzasadnienie dla ustalenia wysokości kapitału początkowego przy uwzględnieniu okresu 24.10.1979r.-23.10.1982r. tj. 3 lata liczonego po 1,3 % podstawy wymiaru za każdy rok .

Odnosząc się natomiast do przyjętych w zaskarżonej decyzji okresów składkowych to należy uznać , że prawidłowo organ rentowy ustalił je w liczbie 20 lat, 4 miesięcy i 23 dni . Zgodnie bowiem z art. 6 ust.1 pkt1 i 6 ust.2 pkt 1 i 14 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zarówno okresy faktycznego opłacania składek z tytułu zatrudnienia jak i prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej są okresami składkowymi; w przypadku wnioskodawczyni te okresy to: 1.09.1974r.-31.10.1977r. 1.03.1978r. - 23.10.1979r. (od dnia 24.10.1979r.do dnia 23.10.1982r. powódka przebywała na urlopie bezpłatnym z tytułu opieki nad dzieckiem), 1.06.1983r.-31.12.1998r. Przechodząc natomiast do kwestii ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego, to stosownie do przepisu art. 174 ust.3 w/w ustawy ustala się ją na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

W myśl art. 15 ust.1 i art.16 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 , przy czym przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa wyżej przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu. Możliwe jest również ustalenie podstawy wymiaru w oparciu o przeciętną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Kwestie sposobu obliczenia podstawy wymiaru emerytury i renty reguluje przepis art. 15 ust.4 i 5 w/w ustawy, który przewiduje , że w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty: oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych, następnie oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu; po czym oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która (nie może być wyższa niż 250%) stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty i mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19 (w przypadku kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r. - art. 174 ust.7). A zatem jak wynika z powyższej regulacji wartość wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego ustalana jest na podstawie rzeczywistej podstawy wymiaru składki , którą w danym okresie ubezpieczony zapłacił. Stąd też w przypadku pracownika podstawą wymiaru składki będzie wysokość wynagrodzenia jakie ten pracownik faktycznie otrzymał , a w przypadku osoby opłacającej składki na własne ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej - rzeczywista podstawa wymiaru składki, od której składka została opłacona. Dodatkowo w przypadku kapitału początkowego wartość wskaźnika oblicza się proporcjonalnie do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu w roku kalendarzowym - art. 174 3b w/w ustawy.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że wartość kapitału początkowego odnosi się do faktycznie , a nie hipotetycznie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne. Oznacza to brak możliwości ustalania jego wysokości w sposób dowolny czy hipotetyczny. Tylko rzeczywiste kwoty podstaw wymiaru składek, od których te składki były odprowadzone mogą stanowić podstawę dla ustalania wysokości kapitału początkowego.

Powódka z tytułu zatrudnienia w latach 1974-1977 i 1978-1982 złożyła zaświadczenia wystawione przez zakłady pracy dokumentujące wysokość jej faktycznie uzyskanego wynagrodzenia za lata 1974-1977 oraz 1978-1979, które organ rentowy uwzględnił przy ustalaniu wysokości najkorzystniejszego wskaźnika. Od dnia 1.06.1983r. wnioskodawczyni opłacała natomiast samodzielnie składki na własne ubezpieczenie społeczne w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej. I tak w myśl przepisów art. 1 ust.1 pkt1 ustawy z dnia 18.12.1976r. o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników i niektórych innych osób prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek oraz ich rodzin (Dz. U. nr 40 , poz. 235 ze zm./ obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu podlegały osoby prowadzące na podstawie uprawnień określonych odrębnymi przepisami działalność zarobkową w zakresie m.in. rzemiosła, w rozumieniu przepisów o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (od dnia 1.01.1990r. osoby fizyczne mające obywatelstwo polskie, prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub koncesji, określonych w przepisach o działalności gospodarczej). Wysokość składek z tytułu w/w działalności określały do dnia 31.12.1989r. przepisy rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 11.02.1977r. w sprawie wykonania ustawy o ubezpieczeniu społecznym rzemieślników i niektórych innych osób prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek oraz ich rodzin (Dz. U. nr 6, poz. 25 ze zm.), które w §8 uzależniały wysokość podstawy wymiaru składki od formy opodatkowania. Powódka początkowo rozliczała się w formie opłaty skarbowej (do maja 1985 roku), a następnie w formie ryczałtu (od czerwca 1985 roku do grudnia 1989 roku). Stąd też składki za ten okres były opłacane przez nią od podstaw wymiaru składek, które stanowiły kwoty zryczałtowane. Natomiast od dnia 1.01.1990r. wysokość składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wynikała z przepisów §30-31 w zw. z §3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.01.1990r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (Dz. U. nr 7, poz. 41 ze zm.), i była uzależniona od dochodu bieżąco zadeklarowanego przez osobę prowadzącą działalność, nie niższego jednak od kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia. Przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub zaopatrzenie emerytalne, której wysokość, w myśl rozporządzenia, była uzależniona od przeciętnego wynagrodzenia, ustalano miesięcznie poczynając od trzeciego miesiąca kalendarzowego każdego kwartału na okres trzech miesięcy na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego dla celów emerytalnych. A zatem składki te nie były płacone rocznie, ale miesięcznie i nie od rocznego przeciętnego wynagrodzenia, ale miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia. Stąd też wysokość przyjętych przez organ rentowy do ustalenia wysokości kapitału początkowego faktycznych podstaw wymiaru składek opłaconych przez powódkę za w/w okresy znajduje uzasadnienie w obowiązującym porządku prawnym w latach 1983-1989. Dodatkowo podkreślenia wymaga, że również wysokość podstaw wymiaru składkę, od których te składki faktycznie wnioskodawczyni opłacała potwierdzają dokumenty znajdujące się w aktach ZUS (w szczególności karty składkowe), ale także zaświadczenia przedstawione przez samą powódkę. I tak w zaświadczeniu z dnia 28.01.1988r. podano podstawę wymiaru składek - od dnia 1.01.1988r. - 27.000 , w zaświadczeniu z dnia 28.08.1989r. podano kwotę 66.300 od dnia 1.07.1989r. , w zaświadczeniu z dnia 15.11.1989r. podano kwotę 114.000 od dnia 1.10.1989r. i takie kwoty organ rentowy przyjął (pismo z dnia 29.06.2015r.). W zaświadczeniu z dnia 21.05.1990r. podano jako podstawę wymiaru składki kwotę 438.728 i taką kwotę także organ rentowy przyjął za okres od czerwca do sierpnia 1990 roku , co wynika z kwoty podstawy wymiaru składki za cały rok 1990 przyjętej do obliczenia wskaźnika za ten rok (jakkolwiek w piśmie z dnia 29.06.2015r. organ rentowy na skutek oczywistej omyłki pisarskiej wskazał kwotę 408.728 , co w trakcie postępowania sądowego zostało wyjaśnione).

A zatem , brak jest podstaw prawnych a przede wszystkim faktycznych do przyjęcia innych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne niż przyjął to organ rentowy . Nadto wersja obliczenia wskaźnika na podstawie wartości podstaw wymiaru składek wybranych z 20 lat z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu jest najkorzystniejsza dla powódki.

Brak jest również uzasadnienia prawnego w świetle art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do przyjęcia najniższego wynagrodzenia jako składnika porównawczego, w miejsce przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy. Argumentum a contrario sposób wyliczenia wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wnioskowany przez powódkę nie znajduje uzasadnienia ani w stanie faktycznym , ani w stanie

prawnym. Dodatkowo należy także podnieść, że przepis art. 15 ust.1 w zw. z art.16 w/w ustawy nie pozwala przyjęcie koncepcji wyliczenia wskaźnika podstawy wymiary w oparciu o lata 1976, 1979,1984-1991.

Reasumując, Sąd na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w oparciu o art. 316 k.p.c. w zw. z art. 174 ust.2a ustawy z dnia ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748), natomiast w pozostałym zakresie oddalił odwołanie stosownie do przepisu art. 477¹⁴§1 k.p.c. O kosztach Sąd orzekł w myśl art. 98 k.p.c., mając na uwadze, że regulacja z art. 174 ust 2 a została zmieniona ustawą z dnia 5.03.2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r., poz.552) od dnia 1.05.2015r., co oznacza, że w chwili wydania decyzji przez organ rentowy.